

Nieuwsbrief

Effectieve zorg & behandeling bij dementie

Deze nieuwsbrief is een uitgave van
de Informatiedesk Effectieve zorg & behandeling bij dementie en
de Helpdesk Ontmoetingscentra

Jaargang 4, nr. 1, April 2015

Redactie: B.J.J. Hattink, R.M. Dröes, F.J.M. Meiland, I.H. Hendriks.

Insturen kopij: ontmoetingscentra@ggzingeest.nl,

Website Helpdesk Ontmoetingscentra: www.vumc.nl/ontmoetingscentradementie

Redactioneel

De overgang van de AWBZ naar de Wmo is een feit. Sinds 1 januari van dit jaar is de functie begeleiding overgegaan van de AWBZ naar de Wmo. Daaronder vallen zowel de individuele als de collectieve begeleiding (o.a. dagbesteding). Er kan sinds januari 2015 via de AWBZ dus geen aanspraak meer worden gemaakt op de extramurale functies begeleiding, en ook niet op kortdurend verblijf (ZZP 1, 2 en 3) en bijbehorend vervoer, en de doventolk ondersteuning. De indicatiestelling door de CIZ voor de delen van de AWBZ die over zijn gegaan naar de gemeente is daarmee vervallen. De Gemeente indiceert nu. De persoonlijke verzorging is niet overgegaan naar de gemeenten maar naar de zorgverzekeringswet. Een andere wijziging is dat de waardering van mantelzorgers (voorheen mantelzorgcompliment) een expliciete taak van de gemeenten is geworden. Het budget van het mantelzorgcompliment is overgedragen aan het deelfonds sociaal domein van het gemeentefonds. De gemeenten moeten in een verordening vastleggen hoe ze de waardering van mantelzorgers vorm gaan geven. De ondersteuning van mantelzorgers is een cruciaal onderdeel binnen de Wmo: de juiste ondersteuning zorgt er immers voor dat zij hun taak beter volhouden. Wij vroegen een aantal ontmoetingscentra hoe zij de overgang naar de Wmo hebben ervaren. U leest hierover in deze nieuwsbrief.

Verder hebben wij natuurlijk ook ander nieuws. Met trots melden wij hier het eerste ontmoetingscentrum in Overijssel! De uitbreiding van het "Onvergetelijk" programma naar het Zeeuws Museum in Middelburg is ook prachtig nieuws. Er

zijn vele interessante symposia en congressen te vinden bij de congresstips en wij bieden u ook weer interessante leestips. Wij vragen uw speciale aandacht voor het onlangs uitgekomen boek 'Meer kwaliteit van leven; Integratieve persoonlijke dementiezorg' onder redactie van Rose-Marie Dröes, Philip Scheltens en Jos Schols.

Wij wensen u weer veel leesplezier!

De redactie

Nieuwe ontmoetingscentra

Ontmoetingscentrum Glanerbrug (Overijssel)

Op vrijdag 23 januari 2015 is het eerste ontmoetingscentrum in Overijssel officieel geopend in het Ariënhuis in Glanerbrug. Hiervoor werd een feestelijk mini-symposium georganiseerd waar de wethouders Hatenoer en Van Houdt een toespraak hielden en professor Dröes (VUmc) een inleiding gaf over de visie en methodiek van de Ontmoetingscentra. De openingshandeling werd verricht door twee bestuurders van de samenwerkende zorginstellingen Bruggerbosch en AriënsZorgpalet die gezamenlijk het initiatief tot het opzetten van het ontmoetingscentrum namen. Het ontmoetingscentrum wordt gefinancierd vanuit de WMO.

Contact: Programmacoördinator Ilona Goselink
(igoselink@bruggerbosch.nl; tel: 053-4607777)

Nieuws uit Ontmoetingscentra

Save the date! 18 mei Landelijke Werkgroep en e-Health symposium

Op 18 mei vindt de jaarlijkse bijeenkomst van de Landelijke Werkgroep Ontmoetingscentra weer plaats. Deze duurt dit keer van 10:00 tot 12:00 uur, en gaat vooraf aan het symposium "E-health voor mantelzorgers dementie" dat 's middags plaatsvindt (zie voor informatie Congrestips).

Datum: 18 mei 2015

Tijd: 10.00-12.00u

Locatie: Vrije Universiteit

De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam

Aanmelding landelijke werkgroep bij

ontmoetingscentra@ggzingeest.nl

Modeshow "Voor Nop!"

(maatschappelijk project King Arthur Groep)

Eerder schreven we in deze nieuwsbrief al over het noppenfolieproject "Voor Nop!". Dit project is ontstaan toen zorgverlener en kunstenaar Tineke Bosseelaar, op de Albert Cuyp markt stond te verkleumen. Zij sloeg een stuk noppenfolie om zich heen (hierin vervoert zij haar kunstwerken) en merkte op hoe goed het haar warm hield. Samen met het Ontmoetingscentrum van King Arthur Groep werd het noppenfolieproject uitgewerkt en werd een collectie van 20 kledingstukken voorbereid.

Deze collectie van kledingstukken werd op vrijdag 27 maart voor het eerst gepresenteerd tijdens een modeshow in een theater in Soest! Kijk voor meer informatie en een filmpje op:

<http://goo.gl/JLq1vH>

Anita Schimmel, OC Soest

Ervaringen met de Wmo

Met de overgang van de functie begeleiding van de AWBZ naar de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) in januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor het ondersteunings- en begeleidingsaanbod. Ook de Ontmoetingscentra vallen nu onder de Wmo. Hoe is deze overgang ervaren?

Uit een rondgang langs een aantal Ontmoetingscentra blijkt de opstelling van de gemeente in de meeste gevallen geruststellend. Zowel in ontmoetingscentra in Nieuwegein en Zeist, als in de regio Soest/Hilversum, is de vergoeding voor deelname aan de dagsociëteit voor de eerste drie maanden automatisch verlengd. In Zeist behouden de hui-

dige bezoekers tot en met maart 2015 hun oude AWBZ indicatie, maar de vergoeding is er wel ook verminderd met 20-25%. Om niet in de rode cijfers te komen is het aantal professionele zorgverleners in het centrum hierop aangepast.

De meeste gemeenten willen dat 'de klant' zo min mogelijk merkt van de overgang naar de AWBZ. Zij zijn achter de schermen hard aan het werk (bellen en mailen veelvuldig) om alles te organiseren. Een aantal gemeenten werkt met voorschotten zodat de zorgorganisaties voldoende tijd hebben om de gegevens op tijd aan te leveren. Anderen werken met declaraties. Het blijkt hoe dan ook belangrijk voor de ontmoetingscentra om zoveel mogelijk via één kanaal (één contactpersoon of e-mail adres) met de gemeente te communiceren.

Het valt op dat het in alle gemeenten belangrijk is het bestaan en het nut van de Ontmoetingscentra kenbaar te maken. Gemeenten en buurtteams hebben hierover echt nog te weinig kennis. Zij horen vaak voor het eerst over Ontmoetingscentra bij nieuwe aanvragen. En dan komen er veel vragen, over wat de Ontmoetingscentra bieden, hoe zij werken, op welke dagen en tijden het centrum geopend is en hoe het vervoer geregeld is.

Waar mogelijk proberen de Ontmoetingscentra aanwezig te zijn bij bijvoorbeeld keukentafelgesprekken, de gesprekken waarin de Wmo-consulent vaststelt welke zorg nodig is. Een gevaar bij deze keukentafelgesprekken is dat wanneer ouderen met dementie hier aangeven dat ze geen zorg nodig hebben, het risico bestaat dat er dan ook geen of te weinig zorg wordt ingezet, met nadelige gevolgen voor mensen met dementie zelf en voor hun mantelzorgers.

Al met al lijkt deze spannende overgang echter vooralsnog soepel te verlopen, en merken de meeste bezoekers van Ontmoetingscentra hier inderdaad nog weinig van. In de volgende nieuwsbrief zullen wij hierop terugkomen.

De Redactie, met medewerking van Anita Schimmel (King Arthur Groep) en Annette Stock (Vitrass)

Promotie Lisa van Mierlo

Oud-helpdesk medewerker Lisa van Mierlo is op 2 februari 2015 gepromoveerd. Haar proefschrift had de titel "Personalized psychosocial interventions in dementia care; Evaluation and implementation."

Onderzoek naar psychosociale

zorg bij thuiswonende mensen met dementie en hun mantelzorgers moet meer maatwerk worden en zich vooral richten op subgroepen en individuele gebruikers. Onderzoekster Lisa van Mierlo pleit voor de invoering van 'haar' persoonsgerichte benadering. "De zorgvraag is sterk persoonsafhankelijk. Ons model richt zich daarom op een effectieve persoonsgerichte psychosociale ondersteuning van mensen met dementie en hun mantelzorgers."

Lisa van Mierlo keek in haar onderzoek naar welke groepen baat hebben bij welk type psychosociale hulpverlening. Ook evalueerde ze hoe verschillende typen persoonsgerichte interventies werden ingevoerd. Op basis hiervan ontwikkelde zij een theoretisch model ter bevordering, ondersteuning en structurering van persoonsgerichte dementiezorg.

Van Mierlo toont met haar studie het belang en de werkzaamheid aan van persoonsgerichte zorg voor mensen met dementie en mantelzorgers. "Voor de toekomstige dementiepraktijk is het van belang dat zorg uit meerdere componenten bestaat, flexibel is aan te passen aan individuele behoeften en aspecten van zelf-management bevat." Met haar model draagt zij bij aan kennis over geïndividualiseerde zorg voor mensen met dementie en mantelzorgers. "Zo komt bewezen effectieve persoonsgerichte psychosociale ondersteuning in de zorg beschikbaar voor mensen met dementie en hun mantelzorgers."

Nieuws Algemeen

Onvergetelijk-programma nu ook in Zeeuws museum

Kijken naar kunst biedt mensen met dementie de mogelijkheid om ideeën uit te wisselen zonder terug te hoeven vallen op het korte termijn geheugen en biedt toegang tot het lange termijn geheugen en persoonlijke ervaringen. Bovendien stimuleert kijken naar kunst de hersenen. Onderzoek van het Museum of Modern Art (MoMA) in New York toonde aan dat dit een positief effect heeft op de mentale gezondheid.

In april 2013 startte het Stedelijk Museum in Amsterdam in samenwerking met het Van Abbemuseum in Eindhoven, een speciaal programma 'Onvergetelijk' voor mensen met dementie en hun mantelzorgers, geïnspireerd op het Meet Me at

MoMA-programma. Dankzij steun van het Gieskes-Strijbis Fonds kunnen het Stedelijk Museum en het Van Abbemuseum een driejarig implementatie- en trainingsprogramma ontwikkelen en uitvoeren waarmee nog 10 andere musea in Nederland ook dit succesvolle programma kunnen opzetten. Het Zeeuws museum is het derde museum, na het CODA in Apeldoorn en het Centraal Museum in Utrecht, dat start met deze interactieve rondleidingen voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Een aanwinst voor de Zeeuwen! De eerste rondleiding vindt op 3 april plaats. Aanmelden bij onvergetelijk@zeeuwsmuseum.nl

Online STAR training voor mantelzorgers, vrijwilligers en professionele zorgverleners

In het Europese STAR project, waaraan de onderzoeksgroep Zorg & Ondersteuning bij dementie (VUmc) de afgelopen jaren intensief heeft meegewerkt, is een online leeromgeving ontwikkeld waar informele en professionele zorgverleners van mensen met dementie hun kennis en vaardigheden kunnen verbeteren. Het STAR project maakte bij de ontwikkeling van de cursusmodules gebruik van reeds bestaande leerstof, maar er is ook veel nieuw materiaal ontwikkeld, en een methode om de leerstof afgestemd op het kennisniveau van de individuele cursist (leerpaden) aan te bieden. De cursus is gebaseerd op de laatste inzichten op het gebied van dementie en zorg. In de leermodules is extra aandacht voor nieuwe en op technologie gebaseerde interventies voor veiligheid (monitoring) en ter ondersteuning van het dagelijks functioneren. De STAR cursus is een online cursus en is dus gemakkelijk toegankelijk via het Internet. Hierdoor zal een brede doelgroep (mantelzorgers, leken, vrijwilligers, professionals) zich eenvoudig kunnen bekwamen en bijscholen in passende, persoonsgerichte zorg voor mensen met dementie, ook wanneer mensen met dementie nog thuis of bij hun familie wonen.

De gehele STAR cursus kost 25 euro per jaar voor particuliere gebruikers. Instellingen betalen 1000 euro per jaar, hiermee kunnen een ongelimiteerd aantal personeelsleden van de cursus gebruik maken. Kijk voor meer informatie op <http://www.startraining.eu>

Het Alzheimer Research Center

Wat is het ARC?

Het Alzheimer Research Center (ARC) is een onderzoekscentrum in Amsterdam dat nauw samenwerkt met het Alzheimercentrum VUmc en gespecialiseerd is in klini-

sche studies met nieuwe medicijnen tegen de ziekte van Alzheimer.

Wat houdt een klinische studie in?

Een klinische studie is een onderzoek waarin de werking en veiligheid van nieuwe medicijnen wordt onderzocht. Deelnemers worden behandeld met het nieuwe medicijn of met een placebo (niet-werkzaam 'nepmedicijn'). De klinische studies in het ARC worden uitgevoerd onder supervisie van een neuroloog en met ondersteuning van verpleegkundigen en neuropsychologen. Een studie duurt gemiddeld tussen de 6 en 24 maanden. Deelname aan een klinische studie is mogelijk voor mensen met geheugenstoornissen op basis van (een voorstadium van) de ziekte van Alzheimer of voor mensen met fronto-temporale demantie. Per studie gelden verschillende criteria voor deelname die worden toegelicht in een persoonlijk gesprek.

Er is een aantal voordelen van deelname aan een klinische studie. Zo is er de mogelijkheid van behandeling met een nieuw medicijn dat nog niet op de markt verkrijgbaar is. Daarnaast hebben deelnemers nauw contact met het onderzoeksteam van het ARC, waardoor het ziektebeloop nauwkeurig wordt gevolgd en de deelnemer een aanspreekpunt heeft voor al zijn of haar vragen. Tot slot leveren deelnemers aan een klinische studie een belangrijke bijdrage aan de medische wetenschap.

Indien mensen geïnteresseerd zijn in deelname aan een klinische studie in het ARC kunnen zij contact opnemen met info@arconderzoek.nl, of kijken op www.arconderzoek.nl.

Effectieve zorg & behandeling bij demantie

'Kunsttherapie bevordert vitaliteit en kwaliteit van leven bij mensen met demantie'

In Japan werd onderzoek verricht naar de effecten van kunsttherapie bij 43 mensen met beginnende demantie die een psychiatrische polikliniek of geheugenpoli bezochten. Er werd gelooft of zij kunsttherapie kregen (verschillende ontwerpen inkleuren of verven) of rekensommen. Beide therapieën werden in wekelijkse groepsessies van 45 minuten aangeboden aan mensen met demantie en zij werden aangemoedigd dagelijks thuis te oefenen. De mantelzorgers waren bij de wekelijkse sessies aanwezig. Na twaalf weken werd onderzocht of er vergeleken met vóór de interventies verschillen waren in functioneren. In de kunsttherapiegroep waren deelnemers na afloop minder apathisch en hun kwaliteit van leven ver-

beterde, in de groep die rekensommen kreeg verbeterde het cognitief functioneren. In beide groepen waren de deelnemers en naasten blij met de geboden activiteiten en wilden zij er ook na het onderzoek mee doorgaan!

Hattori, H. e.a. Controlled study on the cognitive and psychological effect of coloring and drawing in mild Alzheimer's disease patients. Geriatrics Gerontology International 2011; 11: 431-7.

Download de hele factsheet over dit onderzoek via de digitale [Informatiedesk Effectieve zorg & behandeling bij demantie](#).

Congrestips

Studiedag "Tussen de oren - de invloed van muziek op het brein, in theorie en praktijk"

8 april 2015

Locatie: Hogeschool Utrecht, vestiging Amersfoort

Inschrijven: <http://goo.gl/HbFg65>

Deelnamekosten: 145 Euro

De studiedag is bedoeld voor muziektherapeuten, studenten muziektherapie, professionals in de gezondheidszorg en voor iedereen die belangstelling heeft voor muziektherapie.

Gastspreker is Artur Jaschke, werkzaam als onderzoeker klinische Neuromusicologie (Vrije Universiteit Amsterdam). Hij zal in zijn lezing 'Muziek als medicijn in klinische populaties' inzicht geven in het verband tussen muziek en het brein. Het thema wordt uitgediept tijdens twee rondes met maar liefst 11 verschillende workshops, waarbij een grote diversiteit aan doelgroepen aan bod komt.

Omgaan met onbegrepen probleemgedrag in de ouderenzorg

20 april 2015

Locatie: Spant!, Bussum

Inschrijven: <http://goo.gl/hDV02n>

Deelnamekosten: 340 Euro (excl. BTW).

Clënten die dag en nacht roepen, dwalen of juist apathisch in een stoel zitten. Het komt helaas veel voor in de ouderenzorg, vooral bij mensen met demantie. Als een cliënt dergelijk gedrag vertoont, blijkt dit voor hemzelf en zijn omgeving vaak erg belastend en stressvol te zijn. Een goede analyse van het gedrag is essentieel om te weten wat de oorzaak van het gedrag is, zodat je vervolgens de juiste interventie toe kunt passen. Als je het gedrag als uitgangspunt neemt en niet op zoek gaat naar de achterliggende oorzaak, bestaat het gevaar dat je te snel gebruik maakt van ingrijpende interventies als vrijheidsbeperkende

maatregelen of de inzet van psychofarmaca. Veel probleemgedrag kan voorkomen worden door eerder te signaleren of een cliënt last heeft van bijvoorbeeld pijn, een delier of depressie. Er bestaan vele alternatieve en creatieve oplossingen om probleemgedrag aan te pakken. Hoe kan je de inrichting zo aanpassen dat bewoners positieve prikkels krijgen en gestimuleerd worden om meer te bewegen? Op welke manier is onwenselijk gedrag af te leren? Hoe kom je tot een integrale aanpak van probleemgedrag? Welke rol kan de mantelzorger hierbij spelen?

Deze en andere vragen komen aan bod tijdens het landelijk congres Omgaan met (onbegrepen) probleemgedrag in de ouderenzorg.

Depressie bij ouderen

22 april 2015

Locatie: Reehorst, Ede

Inschrijven: <http://goo.gl/LQWI2k>

Deelnamekosten: 229 Euro

Misschien maak je het wel eens mee: een bewoner of een cliënt die een verdrietige indruk maakt. Wat doe je dan? Tijdens dit congres leer je: welke verschillende vormen van depressie er zijn, herkennen van delier, dementie en depressie, om te gaan met familie en mantelzorgers van een cliënt met depressie, over medicatie en werking en bijwerking ervan, en hoe je mensen met een depressie weer 'in beweging' kunt krijgen.

Symposium "E-health voor mantelzorgers dementie"

18 mei 2015

Locatie: Auditorium, Vrije Universiteit Amsterdam

Inschrijven: <http://goo.gl/A5I2sp>

Deelnamekosten: 25 Euro

In de afgelopen jaren zijn aan VUmc en VU verschillende ICT interventies ontwikkeld en geëvalueerd die mantelzorgers van mensen met dementie ondersteunen in hun zorgtaak. Succesvolle voorbeelden, door de doelgroep hoog gewaardeerd, zijn: Into D'mentia (in een simulatie-omgeving beleven hoe het is om dementie te hebben), STAR online training (over dementie en hoe hiermee om te gaan), Dementelcoach (telefonische coaching door getrainde dementie professionals), Dementie Online (cursus voor en online coaching van mantelzorgers) en DementieWijzer (Digitale interactieve sociale kaart met informatie over passende zorg- en welzijnsmogelijkheden in de eigen regio).

Wetenschappelijk onderzoek van VUmc, VU en Trimbos-instituut toonde aan dat mantelzorgers

baat hebben bij deze interventies: zij kregen bijvoorbeeld meer empathie voor mensen met dementie, een beter gevoel van competentie, minder mentale gezondheidsproblemen, en voelden zich minder belast. Tijdens het symposium worden de ICT interventies in workshops gedemonstreerd.

Samensholing - Muziek en dementie; herinneringen en emoties

27 mei 2015

Locatie: Haagse Hogeschool, Den Haag

Inschrijven: <http://goo.gl/L9u0xM>

Deelnamekosten: 40 euro

Op woensdag 27 mei 2015 organiseert het lectoraat Psychogeriatric een Samensholing in de aula van De Haagse Hogeschool onder de titel 'Muziek en dementie; herinneringen en emoties'.

De centrale vraag die tijdens deze bijeenkomst wordt gesteld is: 'Wat kan muziek betekenen voor de kwaliteit van leven van mensen met dementie?' Bij inschrijving ontvangt u gratis het boek "Meer kwaliteit van leven; Integratieve persoonsgerichte dementiezorg".

Leestips

Meer kwaliteit van leven; Integratieve persoonsgerichte dementiezorg

Rose-Marie Dröes, Jos Schols, Philip Scheltens
Diagnosis Uitgevers (Prijs - 33,00 Euro)

Dit boek focust op de integratie van medische kennis en kennis op het functionele en beleevingsvlak om het optimaal functioneren van mensen met dementie te bevorderen. In Deel 1 wordt ingegaan op de diagnostiek, de symptomen en (non)medicamenteuze behandeling van de verschillende vormen van dementie.

Deel 2 beschrijft concreet welke zorg er mogelijk is vanuit functioneel perspectief: basiszorg, omgevings- en activeringsstrategieën, en technologische hulpmiddelen.

Tenslotte komen in Deel 3 vele vormen van begeleiding aan de orde om de persoon met dementie en zijn omgeving te helpen leren omgaan met de gevolgen van dementie en emotioneel in evenwicht te blijven: hoe vind je een balans tussen behoud van regie en afhankelijkheid? Wat zijn nog zinvolle en haalbare bezigheden? Hoe help je hem/haar een positief zelfbeeld te behouden? Wat kan helpen om in contact te blijven met familie en

vrienden? Wat zijn wensen voor toekomstige behandeling bij voortschrijding van de ziekte? Om de kwaliteit van het leven te optimaliseren zijn erkenning van de individuele behoeften, wensen en mogelijkheden een voorwaarde, naast een maximum aan respect voor de persoon met dementie. Het boek is bedoeld voor eenieder die werkzaam is in de dementiezorg en verder wil kijken dan zijn eigen professie, op zoek naar een meer geïntegreerde benadering.

Pogingen iets van het leven te maken

Hendrik Groen

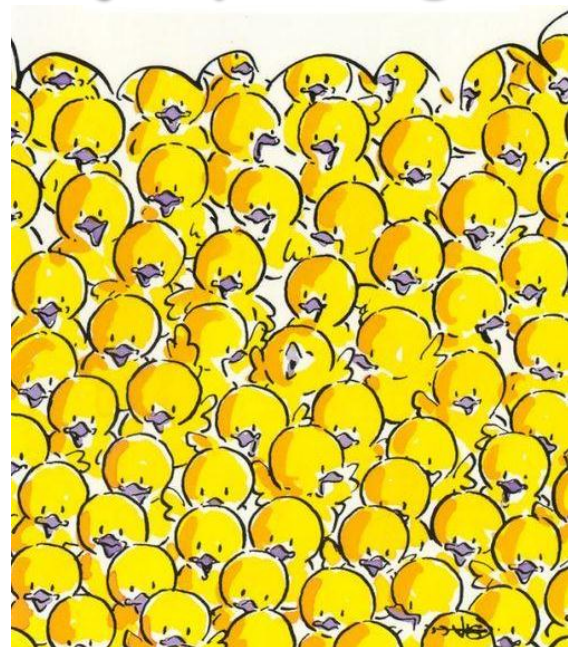
Uitg. Meulenhoff (Prijs 24,99 Euro)

Hendrik Groen mag dan oud zijn, hij is nog lang niet dood en niet van plan zich eronder te laten krijgen. Toegegeven: zijn dagelijkse wandelingen worden steeds korter omdat de benen niet meer willen en hij moet regelmatig naar de huisarts. Maar waarom zou het leven dan alleen nog maar moeten bestaan uit koffiedrinken achter de geraniums en wachten op het einde? In korte, ogenschijnlijk luchtige, maar vooral openhartige dagboekfragmenten laat Hendrik Groen je een jaar lang meeleven met alle ups en downs van het leven in een verzorgingshuis in Amsterdam-Noord.

verschillende vormen van dementie komen aan bod. Het boek geeft handvatten voor het leven met dementie: Er wordt aandacht besteed aan de juridische aspecten en het boek geeft tips voor de omgang met en zorg voor je naaste met dementie. Tot slot is een deel gewijd aan het leven als mantelzorg: welke instanties kunnen ondersteuning bieden, hoe houd je het vol, hoe combineer je mantelzorg met je werk?

Fijne paasdagen!

Dementiezorg in de praktijk, deel 1

"Van Achterdocht tot Zwerfgedrag"

R. Geelen

Uitg. Bohn-Stafleu van Loghum (Prijs 44,99 Euro) De begeleiding van mensen met dementie is steeds weer anders. Denk aan de opvang van een persoon die net is opgenomen, het begeleiden van mensen met uiteenlopende stemmingen, en het begeleiden van mensen die dwalen. Dit boek geeft voorbeelden en belicht de wisselwerking tussen ouderen en hun begeleiders. Het aangereikte stappenplan is een krachtig middel bij het opstellen van adviezen en zorgplannen. Dit boek is geschreven voor professionals in de zorg.

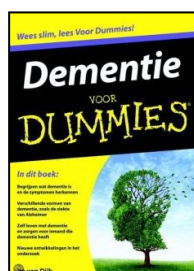
Deadline kopij volgende
nieuwsbrief: **15 augustus 2015**

Dementie voor Dummies

Ita van Dijk

Uitg. BBNC Uitgevers (Prijs 28,95 Euro)

Dementie voor Dummies is een complete en toegan-kelijke gids waarin je alles over dementie kunt lezen. De

De Helpdesk Ontmoetingscentra is onderdeel van het **Amsterdam Center on Aging, ACA**. Volg ACA ook op LinkedIn (ACA-Amsterdam Center on Aging) en Twitter (@Adamcenteraging) voor actueel nieuws!

